

N°. 1830.

BREDASCHE

Staats-, Letterkundig-

Nieuws-

Vrijdag

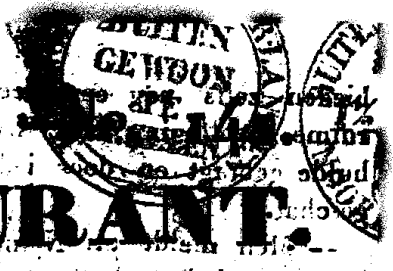

COURANT.

en Wetenschappelijk

Blad.

den 12 November.

B E K E N D M A K I N G.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad BREDA, ontvangende hebbende het bevel, dat ten aanzien der maatregelen van Politie, gemaakt door den Konink. Generaal-Majoor, Opper-Kommandant dezer Vesting, het aan alle inwoners, komende uit de Noordelijke provinciën, is verboden, hinnen doortogt te doen door stad te nemen, en dat voor zoo verre hunne bestemming mogt zijn naar 's Bosch of Bergen op Zoom of de in die richting gelegene plaatsen, dezelve zich lange eenen anderen weg derwaarts zullen moeten begeven. Brengen zulks bij deze ter kennis van een iegelijk, wien het zoude mogen aangaan, ten einde zich dien overeenkomstig te kunnen gedragen. Breda, den 10 November 1830.

DE ROY Vt.

Ter ordonnantie van denselven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHUIJKES.

N E D E R L A N D E N.

Breda, den 11den November.

Een koninklijk besluit van den 7den dezer behelst hoofdzakelijk de navolgende bepalingen:

Gezien Onze boodschap aan de Staten-Generaal, van den 20sten October ll., waarbij Wij aan Hun Edel Mogenden hebben aangekondigd, dat Onze zorgen zich voortaan geheel nitsluitend tot de gezouwe Noordelijke provinciën zullen bepalen, zoodat niet slechts derzelve middelen en krachten eeniglijk voor hare belangen zullen worden aangewend, maar alle maatregelen van het grootsche getag alleen die provinciën betreffen moeten.

Overwegende, dat de vestiging op het stuk van handel en zeevaart, dienvolgens nitsluitend tot de Noordelijke provinciën der belangen van de Noordelijke gewesten moettende worden aangewend, zal hebben ontdaan te worden van alle zoodanige bepalingen als daarin vroeger zijn opgenomen ten behoeve der afvallige provinciën.

Hebben goedgevonden en verstaan, de departementen van Financien en voor den Waterstaat, de Nationale Nijverheid en de Koloniën, alsmede de administratie der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijzen te belasten met de herziening, in verband met de belangen van de gezouwe, geblevene gewesten des Rijks, van het tarief der regten van in- en uitgaande doorvoer, na overleg met de kamers van koophandel en fabrieken.

Vertrouwende Wij, dat deze kamers, overtuigd van het belang der zaak, zich zullen bevljtigen om het voltoojen van eenige in de gevolgen zoo gewigtigen arbeid te helpen bespoedigen.

De Generaal-Majoor *Daine*, die bevel had ontvangen, om zich naar Utrecht te begeven, doch dit bevel in den wind geslagen en zich aan de zijde der muitelingen geschaard heeft, is door het opgeworpen bestuur naar Limburg gezonden, om dat gewest geheel te onderwerpen en zoo mogelijk de Koninklijke krijgsmagt uit Maastricht te verdrijven. Uit Venlo heeft men de navolgende afkondiging ontvangen, welke den 11den November door genoemden generaal is gedaan.

Dappere bewoners van Limburg!

Het voorloopig Bestuur, uwen wensch willende vervullen, om Maastricht, de hoofdplaats uwer provincie, van het vernederende juk der Hollanders te bevrijden, hetwelk het Belgische volk met dezelve alreeds dapperheid heeft afgeschud, — heeft mij naar Hasselt gezonden, met last, om aldaar mijn hoofdkwartier te vestigen.

Eene vroegere eervolle krijgstopbaan, de ondervinding van een dergelijken oorlog als wij nu voeren, de voorzigtigheid, die in eenen bevelhebber zoo noodig is, en eene onbepaalde zucht voor het welzijn van mijn vaderland, ziedaar de waarborgen, die ik aan mijne medeburgers aanbiede. Drentegen hoop ik, dat gij, met eene edele geestdrift beziel, mijne leger-afdeeling zult komen versterken, en uwe pogingen met de mijne zult vereenigen,

om uwe landgenooten te bevrijden: strooft van alle kanten hervrees; wapenen en levensmiddelen zullen u uitgedeeld worden.

De Generaal van *Stammik*, die te Brussel zoo vele bevljten van moed en vaderlandsliefde gegeven heeft, is op weg herwaarts. Betoont denzelfden ijver en moed; neemt hare krijgsmagt en gehoorzaamheid tot voorbeeld; bedenkt, dat ondernemingen, die met orde nitgevoerd worden, altijd het best gelukken, en houdt wel in het oog, dat hij, die eenmaal wil bevelen, moet beginnen met te leeren gehoorzamen.

De Generaal, opperbevelhebber der bevrijden, belast met het beleg van Maastricht, Daint.

— Het kanaal, thans met den naam van het Oostvorensche bestempeld, is verleden maandag, den 8ste dezer, door den hoofd-ingenieur *J. W. de Thémèze*, geadistnerd door den ingenieur *A. Greve*, geopend geworden. Dit kanaal verkort den weg tusschen Rotterdam en Hellevoetsluis ten minste op een derde.

— Het provisioneel bestuur van Breda heeft een nieuw comité van oorlog benoemd, bestaande uit de *Generaal Nypels* en *Goethals*, den kolonel *de Ghistelles* en den heer *de Wijkman*.

Datzelfde provisioneel bestuur heeft besloten, dat de reuwer en sterke dranken, die uit Holland gezonden worden, aan de inwoners op de vreemde sterke dranken gelegde belastingen zullen worden onderworpen.

De noodzakelijke bijdragen ten behoeve van de minvermogende, huizezinnen der schutterij te Rotterdam, welke tot verdediging der vaderlands uitrekken kunnen, tot kapitaal gekant geraakt worden, worden den eene som van 20,000 guldens te belopen, uit welke bereids aan meer dan een drie honderd huizezinnen aldaar onderstand verleend wordt.

Het eerste mobiele bataillon der vriesche schutterij, waarvan de manschappen, uit onderscheidene steden van Vriesland te Leeuwarden waren aangekomen, is, 600 man sterk, onder kommando van den majoor *J. G. van Wageningen*, op den 11den dezer, van daar naar Harlingen vertrokken. Onder deze 600 man, welke naar 's Hertogenbosch bestemd zijn, bevindt zich het aanzienlijk getal van 235 vrijwilligers.

Het bataillon mobiele schutterij van Groningen, ruim 600 man sterk, hetwelk naar Nijmegen zou marcheren, heeft, uit hoofde van gebrek aan de noodzakelijke behoeften, zonder welke de manschappen in dit seizoen onmogelijk op marsch kunnen gaan, tot dus verre niet kunnen uittrekken. Eene oproeping door de heeren officieren van dat mobiele bataillon, aan de ingezenen gedaan, bevert de gegronde hoop op, dat weldra in de ontbrekende kleedingstukken zal worden voorzien, en aan de geestdrift der manschappen, om aan 's konings oproeping te beantwoorden, zal kunnen worden voldaan. Opgemeelde officieren hebben inmiddels reeds een gedeelte van hunne traktementen tot aankoop van randsch gestaan.

In onze staats-courant vinden wij dagelijks eene lijst van bijdragen en geschenken, vrijwillig op het vaderlands geofferd; hoe gaarne wij ook wilden, is ons onmogelijk, zelfs de meest onderscheidendste diere bijdragen van vaderlandsliefde in onze kolommen op te nemen. Wij kunnen nogthans niet onvermeld laten hetgeen wij een indirecte wij vernomen hebben en dat uit denzelfden zaak, wel eene bijzondere melding verdient, namelijk, dat de eerste veld-compagnie van het regiment ligte dragers, No. 4, vrijwillig aangeboden heeft om een dag tractement als eene vaderlandsche bijdrage af te staan. Het is hier niet de grootte der som, maar de waarde der gift. Deze bravea hebben gemeend nog niet genoeg te hebben gedaan met hun leven voor het vaderland veil te hebben, zij

bieden zelfs nog een deel hunner hunner in de daad niet te ruime bezetting aan. Hunne edele gevoelens worden dan openlijk hulde gebracht en door ieder weldenkenden op hare regte waarde geschat.

Men meldt uit Nijmegen onder dagteekening van den 9 November. Sedert 11. Zondag zijn op onze grenzen vele Pruisische troepen aangekomen, alleen in de kreits Cleve wordt gezegd, zoude ruim 7000 man van alle wapenen zijn aangekomen, welke eene geduchte artillerie bij zich voeren. Gister vertoonden zich reeds eenige Pruisische artilleristen op onzen bodem te Beek en Ubbergen. Brieven van Dusseldorp, Wezel en andere steden melden allen, dat de marsch der troepen naar de Nederlandsche grenzen onophoudelijk voortgaat, en dat een geducht armeekorps in de Rijn-provincien zal te zamen trekken.

Men gaat alhier ijverig voort onze stad in staat van tegenweer te brengen; duizende van palissaden worden in de omliggende plaatsen, terwijl de wallen met kanonnen worden voorzien; reeds mag men dezelve niet meer passeren.

Het reserve-bataillon der 8ste afdeling infanterie, dat naar Beveren op Zoom zal vertrekken, wacht slechts een stoomboot; om daar mede de reis derwaarts aan te nemen.

Daarentegen wordt alhier aanstaanden Vrijdag, per stoomboot van Rotterdam, verwacht een bataillon schutterij uit Amsterdam en eenige dagen later een ander bataillon schutterij uit Groningen, om alhier garnisoen te houden.

Het Journal du Havre bevat belangrijke bijzonderheden uit Zuid-Amerika. Uit Karthagena, in Kolumbia wordt, van den 14den Augustus, het volgende gemeld:

Wij zijn hier in de verwachting van groote gebeurtenissen, en zouden ons zeer gelukkig achten, wanneer wij ons van de woede der partijen redden konden, die weldra aan elkander zullen gera-

ken. In eene volksbeweging, welke te Lima plaats heeft gehad, zijn de buitenlanders uitgeplunderd en doodgeslagen. De gisting in de partij der demagogen doet ons groote onheilen vreezen. De Libertador heeft de teugels van het gouvernement sedert twee maanden nedergelegd. Hij is thans nog het voorwerp van den haat en de woede der democraten, die zich moeite geven, om zijne verdrijving uit het land te bewerken. Men ziet een scheuring tusschen Karthagena en Bogota te gemoet. De provincie Kapesuela heeft zich van Nieuw-Grenada afgescheiden en Quito heeft haar voorbeeld gevolgd. Generaals van groote verdiensten, die den Libertador aankleefden, zijn vermoord geworden. Daaronder bevindt zich Sucre, de grootmaarschalk Aguedo Cuchcho, voorts de generaals Garcia en Pardo-Carero. Alles verkondigt eene onvermijdelijke ontbinding van het staatsverband.

Uit Vera-Cruz (Mexico) wordt onder dezelfde dagteekening gemeld, dat de aanhangers van Guerrero nog niet bevestigd zijn, en dat de partijen elkander nog bestrijden.

De jongste berigten uit Valparaiso (Chili) zijn van den 2sten Juni en luiden als volgt: Het land is in dit oogenblik rustig. Het overschot der armee van Freire heeft gekapitulêerd, en de generaal zelf is naar Peru verbannen. Men heeft echter dat deze staat van zaken van geen langen duur zal zijn. Een gedeelte van den middelenstand en der lagere volksklassen legt zijne vijandelijke gezindheid tegen het gouvernement en dezelve aanhangers aan den dag, en beïde met den naam van Aristocraten. Prieto, de tegenwoordig regeert, wordt voor eenen vijand der buitenlanders gehouden.

Uit Buenos Ayres vernemen wij, onder dagteekening van den 2sten Juli, dat het gouvernement met buitengewone volmagten is voorzien geworden, om voor de veiligheid van deemo staat, welke bedreigd is, te waken. De volmagten zullen bepalingen, zoodra de crisis voorbij is. Welke omstandigheden tot dezen stap aanleiding gegeven hebben, wordt niet duidelijk gezegd. Gisteren avond ontvingen wij een bericht van het verraderlijk overrompelen van eenen post-kruisers van dien naam, welke in het dorp Baarle, in den Bosch, aldaar als assistentien posten gestationneerd lagen. Daar wij aan de eenheid dezer tijding twifelden, hebben wij dezelve niet vermeld. Heden ontvingen wij de bevestiging dezer daadzaak, op zijn in staat gesteld; hieromtrent omgiete tijdingen, aan onze lezers mede te deelen: welken den als volgt.

Een luitenant, een waarnemster en 10 kruisers lagen op een vengemeld einde aldaar gelegerd, toen, op den 2den, des voormiddags ten 10 ure, de manschappen die verspreid waren, en zich gedeeltelijk met de staldienst bezig hielden of ter ruste lag, op eens en onverwachts door een aantal gewapende maffelingen wer-

den overvallen, en met hun verraderlijk vuur dadelijk een begin maakten, waardoor er een doodgeschoten, een wondelijk gekwetst, twee lichtgewond en twee gevangen gemaakt zijn. De officier, geen middel van tegenstand zijnde, is met het overschot zijner manschappen, naar Tilburg gevlugt.

Er is geen twijfel aan of deze maffelingen stonden in verstandhouding met een gedeelte der ingezetenen van Baarle-Hertog; want terwijl men bezig was met den stal te plunderen, stonden er reeds een groot aantal boeren gereed, met onderscheiden wapens voorzien, waaronder de zoon van zekeren Kruiser, die met de sabel voor de deur op schildwacht stond, en weigerde een vlugtenden burger eene schuilplaats in zijn huis te verleen, zeggende: komt gij om te helpen dan kunt gij binnen, daar zijn wapens; zoo niet, dan kunt gij maar heen gaan; en hij liet de vreedzame Burger niet in zijn huis; een tweede bewijs, dat er verstandhouding bestond, is, dat er dadelijk karren gereed waren, om den geroofden stal weg te voeren, hetgeen ook volbragt is.

De voorposten op Chaam hiervan kennis bekommende, hebben dadelijk een detachement lansiers op berkenning uitgezonden, die het in verstande in alles bevestigd hebben bevonden. De bevelvoerende generaal, het rapport hiervan ontvangende, heeft dadelijk een transport van cavallerie en infanterie naar Baarle-Hertog doen trekken, die er gisteren morgen aangekomen zijn. De cavalerie omsingelde terstond het dorp, terwijl de infanterie hetzelfde binnenrukte, doch er werden geene der maffelingen meer aangetroffen. Nadat onze troepen zich behoorlijk verkwikt hadden, hebben zij, in afwachting dat de onvreemde militaire voorwerpen ten laste der ingezetenen van het dorp vergoed zouden worden, negen paarden met eene kar alsmede 5 ingezetenen als gijzelaers medegenomen.

Wij vernemen dat den genoemde generaal van voornemens is in het vervolg de gemeentens waar dergelijke voorvallen mogten plaats hebben, strenger te straffen, met dezelve open af te branden.

Zonderling komt het ons voor dat men eene maatregel neemt, tegen een kleedingstuk, onder welke betekening het verraad, vrijelijk kan worden gebruikt, en hetwelk als het ware een op roerend is geworden. Dit is namelijk de blaauwe koes, waaraan niet gestreng verboden dezelve te dragen. Deze maatregel was reeds lang, maar is thans hoogenoodzakelijk.

Wij vernemen op het oogenblik, dat de generaal Daino, van het hoofd van 7000 maffelingen, naar Maastricht op marsch is. De generaal de Broekere heeft zich bij deze colonne gevoegd. De generaal is op den 10den November.

De heer agent der Nederlandsche Handelsmaatschappij hier ter stede heeft bekend gemaakt, dat de loopende gerustheden welke de schade aan de Nederlandsche Handelsmaatschappij te Amsterdam, bij gelegenheid van het beschieten hier stad toegebracht, op eenige millioenen begrooten, zoo verre zijn van der waarschijnlijk conform te wezen, dat er slechts eens schade van 50,000 of 60,000 geleden is op goederen die in het Entrepotbuisje waren, terwijl de rest, welke in een ander gedeelte der stad gelopen was, hoogenoodzakelijk schade gehad heeft. De heer agent is op den 10den November.

Een ander dagblad meldt, dat de heer Benjamin Oostendorp tot president van den staatsraad benoemd is, dewelke echter om het oogenblikkelijk bestuur van den heer Oostendorp blijft (vergeet niet de vorige nummer).

Aan het ministerie van oorlog is men denk bezig met het voordragen van een nieuw ontwerp, dat de organisatie van het leger, volgens de door de deswegens ingezonden berigten van ieder burger, tot welk beroep hij ook behoort, mogt zijn, aan de wet op de rekrutering onderworpen wezen, en de mogelijkheid.

De ramplacering zou uiterst bezwaarlijk gemaakt worden, de ramplacanten zullen ten volen, dat is jaren oud moeten zijn, moeten kunnen lezen, en schrijven, en van goede getuigschrijven van hunne plaatselijke regering voorzien zijn.

De tijd van dienst wordt van 8 tot 5 jaren verminderd, hetzij het op eenmaal of op twee jaren, 600,000 man gebracht worden, wat van zekere zijde de helft onder het vaandel zal gehouden worden. Ieder soldaat heeft, na verloop van twee jaren, recht op een deel van de maatschappij, gedurende dien verlotting, noch soldij noch kleeding van het gouvernement, en voor vrijwilligers, welke licentiate bij de factories of in de reuten bij de akademien zouden mogen zijn, schiedende dien tijd op drie jaren beperkt. Het is denkbaar, dat het leger van de laatste jaren zouden alle thans bestaande militaire scholen afgeschaft en door eene school voor onder-officieren vervangen worden, die waarschijnlijk in de gebouwen te Saint-Cijr zou worden geplaatst.